

Asia: VN/18359/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kaivostoiminnasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Geologian tutkimuskeskus (GTK) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kaivostoiminnasta.

1 Luku Malminetsintä

2 § Malminetsintäalueella tapahtuvista maastotöistä, kiinteistön omistajan suostumuksella tapahtuvasta malminetsinnästä ja rakennelmista ilmoittaminen

GTK ehdottaa muutoksia 1 momenttiin kohtaan 5:

5) arvio maastotöiden vaikutuksista ympäristöön ja suunnitelma toimista niiden ehkäisemiseksi;

Lisäksi GTK ehdottaa lisättäväksi kahta uutta kohtaa:

- suunnitelma malminetsintäalueen kairausveden käsittelystä/keräämisestä;
- suunnitelma jälkitoimenpiteistä (vrt. 5 §);

GTK myös ehdottaa, että malminetsinnän harjoittajan tulisi huolehtia kairareikien suojaputkien sekä metallisten maaputkien turvallisuudesta ja ympäristövaikutusten ehkäisemisestä vastaavasti kuin asetusluonnoksen 15 §:ssä on kuvattu kaivostoiminnan harjoittajan velvoitteeksi.

4 § Selvitys malminetsintäalueen tutkimustöistä ja -tuloksista

GTK ehdottaa lisäyksenä, että yleisölle avoimen tilaisuuden materiaalit jaetaan etukäteen kutsussa esitetyssä paikassa, kuten luvanhaltijan verkkosivulla, tai toimitetaan kutsun liitteenä.

6 § Malminetsintäluvan tutkimustyöselostus ja tutkimukseen liittyvä tietoaaineisto

Asetukseen liittyvässä muistiossa todetaan tämän pykälän osalta, että "[...] pykälässä täsmennettäisiin työnjakoa siten, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kaivoslain mukaisena kaivosviranomaisena ottaa hallinnollisesti tutkimustyöselostukset, tietoaaineiston sekä kairasydämet vastaan. Käytännössä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kuitenkin osoittaa aineiston Geologian tutkimuskeskuksen säilytettäväksi ja arkistoitavaksi". Työnjaon täsmennys on asetusluonnoksessa kuitenkin kohdistettu vain valtakunnalliseen kairasydänarkistoon toimitettaviin kairasydämiin (1 momentin kohdassa 7), ei tutkimustyöselosteisiin tai tietoaaineistoihin. Asetuksessa olisi hyvä tarkentaa muistion esiintuomia käytäntöjä ja työnjakoa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ja Geologian tutkimuskeskuksen välillä myös asetuksen mainitsemien sähköisten tutkimustyöselostuksen ja tietoaaineistojen osalta.

GTK ehdottaa, että 1 momenttiin lisätään kaksi kohtaa:

- arvio malmiesiintymän sisältämistä muista hyödynnettävistä mineraaleista, jotka eivät kuulu mineraalivarantoarvioon
- selvitys muodostuneista kaivannaisjätteistä sekä niiden määrästä, sijoittamisesta ja käsittelystä

Lisäksi GTK ehdottaa lisäystä 1 momentin kohtaan 8:

8) rikastuskokeiden ja muiden esiintymän käyttökelpoisuuden selvittämiseksi suoritettujen tutkimusten olennaiset tulokset, ml. rikastushiekan ominaisuudet ja hyödynnettävyys;

GTK ehdottaa seuraavia muutoksia myös 6 §:n 2 ja 3 momenttiin:

[...] Tiedoston tulee sisältää tutkimustyöselostuksen lisäksi tutkimustyöselostuksessa mainittu sekä alkuperäinen, käsittelemätön että käsitelty geologinen, geofysikaalinen ja geokemiallinen tutkimusaineisto sekä kerätty paikkatietoaaineisto ja kairasydänten reikäraportit ja -analyysit ja muu tutkimusaineisto.

Tutkimustyöselostuksen tulee kattaa malminetsintäalue kokonaisuudessaan sisältäen malminetsintäalueen aikaisemmat tutkimusvaiheet, jos niitä ei ole raportoitu, mikäli malminetsintälupa on sen voimassaoloaikana siirtynyt alkuperäiseltä haltijalta raportoivalle haltijalle

ja raportoivalla haltijalla on ollut mahdollisuus saada aikaisemmat tutkimustyöt hallintaansa, tai mikäli aiempia tutkimuksia on tehty maanomistajan luvalla tai varauksen aikana.

3 Luku Kaivostoiminta

13 § Vuosittainen selvitys kaivoksen toiminnasta

GTK ehdottaa muutoksia kohtaan 1:

1) louhittujen malmien pitoisuudet sekä louhittujen malmien ja sivukivien määrät, hyödyntäminen ja varastointi tonneina;

GTK ehdottaa lisättäväksi neljää uutta kohtaa:

- muiden muodostuneiden/käsiteltyjen kaivannaisjätteiden (esim. rikastushiekkojen) tyypit ja määrät tonneina;
- toteutetut kaivostäytöt ja niiden tyypit kuutioina;
- veden kulutus ja vesipäästöt kuutioina;
- energian kulutus megawattitunteina;

15 § Jälkitoimenpiteet kaivosalueen ja kaivoksen apualueen saattamiseksi yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon

GTK ehdottaa otsikossa muutettavaksi apualueen -> apualueen. Lisäksi GTK ehdottaa muutosta kohtaan 5:

5) kairareikien suojaputkien sekä metallisten maaputkien turvallisuudesta, ympäristöturvallisuudesta ja haitattomuudesta; ja

Esitämme huomiona, että 15 ja 16 § sisällöissä tulisi huomioida 22 §:n kohdat 16–21 sekä ympäristönsuojelulain ja kaivannaisjäteasetuksen vaatimukset kaivosalueen jälkihoidosta.

4 Luku Lupamenettelyt

17 § Malminetsintälupahakemus

GTK ehdottaa, että 1 momenttiin lisätään uusi kohta:

- arvio ympäristövaikutuksista ja suunnitelma tutkimusten mahdollisten haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemisestä

18 § Hakijan selvitys malminetsintälupahakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksista alueen saamelaiskulttuuriin

GTK ehdottaa tarkennusta 1 momenttiin:

[...] ja perustellun arvion hakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksista edellä mainituille saamelaiskulttuurin osa-alueille yksistään, sekä yhdessä kaivoslain 34§:n 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen alueen muiden vastaavien lupien, sekä alueen muiden käyttömuotojen kanssa saatavilla olevien tietojen valossa. [...]

GTK:n ehdottama lisäys pohjautuu siihen, että muiden toimijoiden tarkoista toimista voi joskus olla vaikea saada yksityiskohtaista tietoa esim. liikesalaisuuksien vuoksi.

22 § Kaivoslupahakemus

GTK esittää, että 1 momenttiin lisätään kaksi uutta kohtaa:

- suunnitelma kaivostäytön käytöstä;

- selvitys muiden kuin kaivoslupahakemuksen perusteena olevien mineraalien esiintymisestä ja hyödyntämismahdollisuuksista

26 § Lupapäätöksen liitekartan sisältö

GTK ehdottaa muutosta kohtaan 4:

4) rikastushiekka-altaat ja muut kaivosalueelle sijoitettavat kaivannaisjätteiden alueet tai muut jätealueet;

36 § Hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi

GTK ehdottaa muutosta momenttien 3–5 kohtiin 1:

1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista sekä ympäristövaikutuksista;

46 § Kaivosrekisteriin merkittävät tiedot

GTK esittää sanamuotoja selkeyttävää muutosta 1 momentin kohtaan 7:

7) vastaanotettu varausilmoitus, hyväksytyn/hylätyn varausalueen varauspäättös ja varauspäättöksen voimassaoloaika

Leväniemi Hanna
Geologian tutkimuskeskus